

PRACA

CENA 25 GROSZY.

PRENUMERATA:

MIESIĘCZNIE . . . . . Zł. 1.—
 NA PROWINCJI 1.45
 ZAGRANICĄ 2.00

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem 30 gr., w tekście 30 gr.,
 za tekstem 20 groszy, nekrologi 25 gr.,
 zwyżsajne 10 gr. za wiersz m/m 10-linowy
 Ogłoszenia drobne 10 groszy za wiersz
 Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej

TYGODNIOWY ORGAN NARODOWEJ PARTJI ROBOTNICZEJ LEWICY

Redakcja i Administr., Piotrkowska 91, Telefon № 20388 — Administr., czynna codzien. od g. 5—8 w. prócz niedziel i świąt. Sekretar. od g. 7—8 w.

Podstawy konsolidacji ruchu zawodowego Platforma współpracy

Dzieło o znaczeniu historycznym t.zw. konsolidacja Związków Zawodowych jest bliska końca i tylko strona prawna oraz opracowanie i przyjęcie statutów pod nazwą: „Polski Zespół Pracy” przedłuża fakt połączenia o kilka tygodni. W ostatnich dniach została jednogłośnie przyjęta deklaracja ideowo-społeczna przez przedstawicieli Związków w Warszawie. Treść jej następująca:

„Centralne Zrzeszenie Klasowych Związków Zawodowych w Polsce”, „Rada Okręgowa Polskich Związków Zawodowych „Praca” w Łodzi”, „Konfederacja Gospodarczych Związków Zawodowych w Polsce”, „Generalna Federacja Pracy” Polski Związek Zawodowy Robotników Rolnych i Leśnych „Praca” w Poznaniu” i „Polski Związek Zawodowy Pracowników w przemyśle i handlu „Praca” w Poznaniu, podkreślając doniosłość wystąpienia „Parlamentarnej Grupy Robotniczej B. B. W. R.” w sprawie konsolidacji robotniczych związków zawodowych przystępują do prac nad scaleniem ruchu zawodowego i w tym celu ustanawiają następujące wytyczne ideowo-taktyczne i organizacyjne.

I.

1) Praca jest podstawą istnienia ludzkości i dlatego winna być sprawdzianem wartości i użyteczności społecznej człowieka.

2) W walkach o obronę Polski i jej granic, oraz w pracach nad rozbudową i utrwaleniem Państwa Polskiego masy pracujące polskie wzięły rozstrzygający udział.

3) Z powyższych przesłanek wynika prawo polskiego świata Pracy do rządów w Polsce. Dążąc do urzeczywistnienia tego prawa, musi klasa pracująca zjednoczyć wszystkie swe siły i przygotowywać się bezustannie do spełnienia złączonych z tem prawem obowiązków.

II.

4) Praca najemna nie znalazła jeszcze w ustroju Państwa właściwego wyrazu i należnego znaczenia, a w kierowaniu życiem gospodarczym bierze tylko dorywczy i niedecydujący udział, z czego wynikają niewątpliwe szkody dla klasy robotniczej i siły gospodarczej Polski.

5) Ponieważ praca najemna jest najważniejszą częścią składową ustroju gospodarczego Polski, nie może organizować się ona ani poza Państwem, ani obok niego, ani tembardziej przeciw Państwu.

6) Dzięki rozwojowi techniki i organizacji pracy, rośnie bardzo szybko wpływ produkcji na całość życia państwowego, zatem wzrastać powinno znaczenie klasy pracującej. Wyrazem tego znaczenia stać się powinny związki zawodowe, niezależne i bezpartyjne.

III.

7) Robotnicze związki zawodowe powinny być formacjami do walki o płace, ubezpieczenia społeczne, o materialne, zdrowotne i moralne warunki pracy i egzystencji pracowników najemnych i ich rodzin, powinny być również szkołą zawodową, życiową i obywatelską, przygotowującą klasę robotniczą do spełnienia jej naczelnej funkcji społecznej — kierowania życiem gospodarczym Państwa.

8) Zorganizowana w związkach zawodowych klasa robotnicza powinna wziąć czynny i celowy udział w przyspieszaniu przemiany form gospodarki społecznej dokonywanej się obecnie w kierunku rozwoju gospodarki państwowej, samorządowej i spółdzielczej.

9) Zadania te spełnić tylko mogą takie formacje zawodowe, które nie będą podlegały żadnej partii ani grupie politycznej, a które ramami swymi obejmą całość lub większość pracowników najemnych, zatrudnionych w poszczególnych zawodach.

10) Obecne rozbięcie ruchu zawodowego jest szkodliwe, gdyż jedne są interesy i dążenia społeczne klasy robotniczej, jednolita winna być więc polityka robotnicza na terenie zawodowym, a więc i jednorodne związki zawodowe.

11) Walcząc o polepszenie bytu, o ciągły postęp w ustawodawstwie robotniczym lub w obronie dotychczasowych swych praw, robotnicze organizacje zawodowe nie mogą cofać się przed użyciem wszelkich koniecznych środków walki, z wyjątkiem takich, które godziłyby w interesy Państwa lub obniżały poziom moralny wystąpień robotniczych.

IV.

12) Dzięki zdobyciom umysłu, ducha i ramienia ludzkiego wzmagają się współpraca państw i narodów. Organizacje zawodowe polskiego proletariatu, stojąc na stanowisku jedności interesów klasy robotniczej i Państwa, uznają celowość, a nawet konieczność współpracy na terenie międzynarodowym, a zwłaszcza na terenie Międzynarodowego Biura Pracy, oraz nie wykluczają współpracy, jako równi z równymi, z organizacjami zawodowymi robotników innych krajów, pod warunkiem niemieszania się organizacji zawodowych państw jednych w sprawy wewnętrzne proletariatu państw drugich.

13) „Międzynarodówka zawodowa” moskiewsko-komunistyczna t. zw. „Profintern” jest organem imperialistycznego rządu Z. S. R. R. (Rosji sowieckiej), a organizacje komunistyczne w Polsce są oddziałami rosyjskiego „Profinternu” i odbierają rozkazy działania z Moskwy, wrogiej w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej; dlatego organizacje zawodowe polskie obowiązane są zwalczać jaknajostrożniej wszelkie przejawy akcji komunistycznej wśród robotników polskich.

14) „Międzynarodówka amsterdamska”, mająca swoją siedzibę w Berlinie, wypaczyła swój charakter międzynarodówki zawodowej i stawała się niejednokrotnie ekspozyturą polityczną interesów niektórych mocarstw europejskich, a zwłaszcza Niemiec. Stąd wynika krytyczne stanowisko do Międzynarodówki.

V.

15) Idąc po tak pojętej linii interesów klasy robotniczej i Państwa, „Centralne Zrzeszenie Klasowych Związków w Polsce”, „Konfederacja Związków Zawodowych w Polsce”, „Generalna Federacja Pracy”, „Rada Okręgowa Polskich Związków Zawodowych” w Łodzi, „Polski Związek Zawodowy Robotników Rolnych i Leśnych „Praca” i Polski Związek Zawodowy Pracowników w przemyśle i handlu „Praca” w Poznaniu, — łączą się we wspólną organizację centralną pod nazwą: „Polski Zespół Pracy”, oraz postanawiają równocześnie dokonać połączenia formacji zawodowych, należących do wymienionych organizacji centralnych, w jednolite w każdej gałęzi pracy związki zawodowe.

16) Dla należytego przeprowadzenia, zgodnie z wymogami dotychczasowych statutów, aktu połączenia wymienionych organizacji i związków do nich należących oraz dla opracowania i zarejestrowania nowych statutów i dokonania wszelkich prac technicznych omawianego scalenia, wymienione organizacje powołują zarząd Zespołu w składzie 12 osób, który w okresie przejściowym będzie

Tymczasową Władzą Naczelną dla wymienionych organizacji centralnych.

17) Od tej chwili nastaje na terenie całej Polski stan ścisłej współpracy pomiędzy wymienionymi organizacjami centralnymi i związkami, do nich należącymi, mając głównie na celu ułatwienie i przyspieszenie ostatecznych prac scaleniowych.

18) W skład zarządu zespołu, jako tymczasowej władzy Naczelnej dla łączących się central, wchodzi po trzech przedstawicieli czterech łączących się kierunków ruchu zawodowego.

Komunikat

W niedzielę dnia 12 kwietnia r. b. w lokalu przy ul. Główniej 31 odbędzie się w I terminie o godzinie 9.30, a w razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków w II terminie o godz. 10.30 bez względu na ilość przybyłych członków

OGÓLNE ROCZNE ZEBRANIE

członków Związku Pracowników Biurowych „Praca” w Łodzi.

Porządek obrad.

1) Zagajenie i otwarcie zebrania, 2) Wybór Prezydium, 3) Odczytanie protokołu, 4) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, 5) Wybór nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej 6) Sprawa konsolidacji ruchu zawodowego, 7) Wybory delegatów na Zjazd na dzień 25 kwietnia r. b. 8) Wolne wnioski.

Uprasza się o punktualne i jaknajbardziej przybycie członków **ZARZĄD**

gdyż nowy budżet od 1-go kwietnia dopiero kilka dni temu wysłano do władz nadzorczych, które mogą zatwierdzić go dopiero po dwóch miesiącach.

W tej sprawie zabrał głos kol. Pfeifer w imieniu frakcji N. P. R. i zaznaczył, że wielokrotnie zwracał uwagę Magistratowi, by wcześniej wniósł budżet do Rady, a w takim razie nie trzeba byłoby uciekać się do prowizorium. Przy prowizorium wolno wydawać tylko za zwyczajnego budżetu, a tymczasem zbliża się czas, kiedy trzeba będzie rozpocząć roboty sezonowe, które są przeważnie prowadzone z nadzwyczajnego budżetu. Tym sposobem Magistrat przez swoją opiekałość utrudnia sobie wywiązanie się z jednego ze swych najważniejszych zadań, jakim jest zatrudnienie bezrobotnych, wyniszczonych specjalnie ciężkim kryzysem i utrzymaniem sezonu martwego.

Z tych względów frakcja NPR będzie głosowała przeciwko prowizorium.

Następnie rozpoczęła się seria wniosków o rozdawnictwo cegły, której Magistrat sam nie potrzebuje.

Tu zaszło pomimo woli Magistratu charakterystyczne porównanie ustosunkowania się socjalistycznej większości do różnych grup społeczeństwa.

Tak więc na kościół katolicki Matki Boskiej Zwycięskiej dano bezpłatnie 2.000 sztuk cegły, na „Gniazdo” dziecięce też katolickie 10.000 sztuk, ale na Ewangelicki Dom Sierot — 100.000 sztuk. Dla katolickiego zaś Kościoła św. Wojciecha na Chojnach **sprzedano** 100.000 sztuk cegły.

Po przeprowadzeniu szeregu drobnych spraw i regulaminów zdecydowano zawiesić kilkanaście podań o pozwolenie budowania różnych budowli, stosując zbyt rygorystyczne przepisy o prawie budowlanem i tem sposobem hamując akcję budowlaną.

Przewodniczący r. Klim nie życzył radnym Wesolych Świąt gdyż widocznie uważał, że Rada nie zasłużyła sobie na nie.

ZAWIADOMIENIE

Z powodu nagłego wyjazdu jednego z referentów spraw samorządowych,znaczona na niedzielę dnia 29 marca Konferencja Ogólnomiejska N. P. R.-Lewicy zostaje odłożona na czas poświąteczny

Z RADY MIEJSKIEJ

W ubiegły czwartek odbyło się ostatnie przed Świątami posiedzenie Rady Miejskiej. Zainteresowanie bardzo małe, udział radnych skąpy.

Z komunikatów dowiedzieliśmy się, że władze nadzorcze nie zatwierdziły dodatku do państwowego podatku od nieruchomości w wysokości 125 proc. a tylko w wy-

sokości 100 proc. Tym sposobem naciągnięty budżet miejski skurczy się jeszcze o jakieś 700 tysięcy złotych.

Na pierwszym punkcie była sprawa prowizorium budżetowego na kwiecień i maj. Magistrat domagał się prawa wydatkowania przez te dwa miesiące 1/6 budżetu zeszłorocznego zwyczajnego.

Co nam dał rok 1930 w nauce i sztuce

Niepodobna dziś powiedzieć, który z wynalazków naukowych i praktycznych, jakich dokonano w roku 1930, będzie miał największe znaczenie dla ludzkości. Dla wydania tego rodzaju sądu, jak dla oceny wagi zdarzeń historycznych, potrzebna jest perspektywa czasu. Któż w roku 1830 przypuszczał, że największą zdobyczą naukową okażą się doświadczenia Faradaya? I, odwrotnie, jak często wprost rewelacyjne, zdawałoby się, wynalazki, okazywały się jedynie — fałszywym alarmem? To też sumienny sprawozdawca z frontu naukowego musi się ograniczać jedynie do notowania faktów — niech przyszłość je oceni i wyda sąd o ich znaczeniu.

Może się okazać, że wydarzeniem największej wagi było wynalezienie sztucznych promieni Gamma, które dęda mogły zastąpić rad w leczeniu raka. Dokonano tego odkrycia w Instytucie Technologicznym w Kalifornii. W tymże instytucie prof. Lawrence przy pomocy swego asystenta dr. Felefsena opracował metodę zwiększenia szybkości i energii protonu (serca) wodoru. Prof. Lawrence sądzi, że przy dalszym ulepszeniu jego metody uda się użyć owych protonów jako „pocisków” do rozbijania innych atomów a więc do wytwarzania nowych substancji, albo, w najgorszym razie, do wyzwolenia wielkiej ilości energii atomowej.

W tej samej dziedzinie — chemii fizycznej — zanotować należy odkrycie, dokonane przez prof. Linusa Pauling z Kalifornii: dowiódł on istnienia w ciałach stałych cząsteczek obdarzonych ruchem obrotowym. Tłumaczy to reagowanie tych ciał na ciepło. Tenże sam dr. Pauling (a niezależnie od niego i dr. William Bragg w Manchesterze), rozwiązał zagadkę struktury kryształów krzemu. Ręcz, która do tychczas w formie krystalicznej nie była znana, udało się wykrystalizować w laboratorium United States Bureau Standards.

Z wynalazków z dziedziny fizyki praktycznej zanotować należy nowy typ zegara, w którym rolę wahadła odgrywa wi-brujący kryształ (Marrisonn). Wynaleziono również zegary, które się same regulują według sygnałów radiowych (Roters i Paulding). Miłośnicy kina dźwiękowego z radością dowiedzą się, że dr. Hewlett u-doskonalił tak zwany „fonograf filmowy”, który może przez dwie godziny nagrywać filmy długości 400 stóp.

Z najnowszych teorii szeroko komentowana jest teoria dr. Gunna z United States Naval Research Laboratory, który twierdzi, że słońce podobne jest do olbrzy-

miej żarówki. Energia elektryczna, wytwarzana w środku słońca przy napięciu 10.000.000 volt rozżarza atmosferę, przetwarzając się w energię świetlną i ciepłą. Teoria dr. Gunna znalazła przychylnie przyjęcie — natomiast świat uczonych z zastrzeżeniem odnosi się do teorii Waltera Roth z Berlina i Wernera Kolhoersterera z Poczdamu, którzy głoszą, że promienie kosmiczne nie są właściwie promieniami ale cząsteczkami poruszającymi się z wielką szybkością. Twierdzeniu temu przeczą zwłaszcza pomiary intensywności promieni kosmicznych, dokonane przez dr. Millikan w okolicach podbiegunowych.

W dziedzinie astronomii rok 1930 może być uważany za niezwykle płodny. — W Lowell Observatory odkryto nową planetę, Pluto, bliższą słońcu niż wszystkie znane dotychczas. Astronom rosyjski Szajin dokonał szeregu cennych pomiarów szybkości gwiazd, z których wynika, że niektóre z ciał niebieskich poruszają się z szybkością 40 mil na sekundę, to jest 150 razy prędzej niż nasza ziemia. Odkryto siedem nowych komet — pierwszą, drugą i czwartą w Hamburgu, trzecią w Krakowie (kometę Wilka), piątą w Afryce Południowej, szóstą w Ameryce i siódmą w Japonii. Ameryka posiada dziś największe teleskopy i najlepiej urządzone obserwatoria to też stamtąd należy się spodziewać najbardziej rewelacyjnych wieści. W laboratorium Mt. Wilson zbudowano olbrzymi interferometr, instrument do mierzenia średnicy gwiazd przy pomocy interferencji fal świetlnych. Astronomom amerykańskim zawdzięczamy teorię, że ziemia jest kometą, mającą coś w rodzaju ogona (nazywa się to w astronomii: Gegenschein). Teoria ta pokrywa się do pewnego stopnia z odkryciem Hubble'a i

Miltona, że od ziemi oddala się z szybkością 7.200 mil na sekundę niezauważona dotychczas mgławica. Mówiąc o ostatnich zdobyciach z dziedziny astronomii niepodobna nie wspomnieć o teorii dr. Shapley, który przedstawia świat jako składający się z mgławic skondensowanych albo będących jeszcze w stanie lotnym, ani teorii dr. Milne z Oksfordu, według którego każda gwiazda budową swoją przypomina jajo: część bardziej skondensowaną odpowiadającą żółtku, i otaczające ją „białko”.

W dziedzinie bio-chemii może największe dotychczas znaczenie ma wyodrębnienie carotiny. Jest to czerwone ciało, odpowiadające hemoglobinie w liściach. Występuje w owocach, jarzynach w masle. Ponieważ występuje zawsze w towarzystwie witaminy A, wyodrębnienie jej ma olbrzymią wagę.

Duże znaczenie praktyczne mogą mieć również bakterje, wyodrębnione ze słoju: niszczą one ścianki komórek roślinnych, uwalniając w ten sposób olej (doświadczenie Johna Woods, Oakland).

Rok 1930 ma do zanotowania kilka cudów techniki. W pierwszym rzędzie są nimi: mosty Kill-Van-Kull (Nowy i Jork) i Sydney Harbour Bridge, które posiadają łuki stalowe o rozpiętości 1650 i 1675 stóp. Najdłuższym mostem łukowym w Europie jest most pod Brest, wykończony w tym roku, który liczy 612 stóp. Natomiast mostem najwyższym, jest bezwzględnie zbudowany w roku 1930 most nad rzeką Arkanzas (1200 stóp nad wodą). Z cudów radiotechniki wymienić należy przeprowadzenie radiotelegrafu z Buenos Aires do Nowego Jorku — dzięki któremu cztery kontynenty — Ameryka Południowa i Północna, Europa i Afryka — otrzymały połączenie.

Szosa metalowa w Illinois — zbudowana tytułem próby — projekt „bezokien- nego gmachu fabrycznego w Fitchburgu (oświetlenie i wentylacja — sztuczne) — zamykają najnowsze wynalazki techniczne.

Pozostaje nam jeszcze w tym bieżącym i niewyczerpującym przeglądzie omówić — aeronautykę. Rekord wysokości płk. Apolla Saucak (46.166 stóp), przelot Atlantyku dokonany przez Coste'a i Bellonte na „Znaku zapytania”, rekord szybkiego przelotu kapitana Hawks'a — z Los Angeles do Valley Stream 12 g. 25 min. 3 sekundy, — rekord wytrzymałości O'Brine'a i Jacksona — 647 g. 28 m. 30 sek., rekord lotu bez doboriania benzyny — U. Maddaleny i Ceconiego — 67 godz. 13 min., rekord na samolocie bezmotorowym — Barstowa i Lomy — 15 g., nieoficjalny rekord światowy szybkości, ustalony przez R-100, wyczyn panny Amy Johnson, która sama przeleciała do Australii, i otwarcie linii lotniczej z Mc. Murray w stanie Alberta do Aclavik nad Oceanem Arktycznym — długości 1.800 mil.

Archeologia wzbogaciła swój dorobek o studia przeprowadzone nad kulturą Mayów (już w dwudziestym wieku p-Ch. znali zasady perspektywy i obliczali elipsę słońca...) Znalezione również szczątki świątyni Nabuchodonozora, zbudowane w Ur w Chaldej i odkryto szereg mumii z epoki Ptolomeusza.

W dziedzinie antropologii największą zdobyczą — tak nam się wydaje obecnie! — jest znalezienie czaszki Sinanthropusa w okolicach, w których swego czasu znaleziono czaszkę człowieka Peking, oraz odkrycie szczepu eskimosów nak rzeką Kuskokwim. Eskimosów tych jest około 3000 i zachowali oni wszystkie obyczaje swojej rasy.

Tyle poważny amerykański miesięcznik naukowy — American Scientific — o dorobku naukowym z roku 1930. Jak widzimy — nawet biorąc pod uwagę tylko największe zdarzenia — ludzkość nie straciła swego czasu!

oioio

Aflons Szczygielski zagubił legitymację członkowską Związku Pracowników Samorządowych i Przedsiębiorstw Urzędniczych i Publicznej „Praca”.

Antoni Gałka członek Koła Pracowników Miejskich Narodowej Partii Robotniczej Lewicy zagubił legitymację członkowską.

KSIAŻKĘ
„Narodowy Socjalizm”
zamawiać można za zaliczeniem pocztowym
w Pabjanicach u Wł. Wyrzykowskiego, ul. Zamkowa 35
dla organizacji i stowarzyszeń rabat.

KINO-TEATR DŹWIĘKOWY!
LUONA
Początek seansów o godz. 4-ej p. p. w soboty i niedziele o godz. 12-ej w poł., ostatni o godz. 10 wiecz.
Ceny miejsc: Na 1 seans od 1 zł. w sobotę i niedz. od 12-3 75 gr. 11 zł.

Wielce emocjonujący dramat pod tytułem
„KONIEC ŚWIATA”
Największe dotychczasowe arcydzieło filmowe. Reżyserja ABLA GANCE'A
Niedościgniony wzór dotychczasowych zdobyczy filmu
Wszyscy to muszą zobaczyć!

Kino-Teatr
„Przedwiośnie”
Żeromskiego 74, róg Kopernika.
CENY MIEJSC: zł. 1.20 90 gr. i 60 gr.
Na 1 seans wszystkie miejsca po 50 gr.
Początek seansów o g. 4 pp. W soboty, niedziele i święta o 2 p. p. Ostatni o godz. 10 wiecz.

Najpotężniejsze arcydzieło świata osnute na tle życia starożytnej Grecji i krwawych walk o zdobycie Troi p. t.
Bohater Krwawej Areny
W ROLACH GŁÓWNYCH:
WŁODZIMIERZ GAJDAROW
Nad program: „DŁUŻNIK № 24”. — W roli głównej: STEFAN JARACZ.

NASTĘPNY PROGRAM:
„Przeznaczenie”
i **„Młodość na Rozdrożu”**
W SOBOTĘ, dn. 28-go o godz. 12 w poł. i w NIEDZIELE, 29-go marca o godz. 11-ej
PORANKI DLA DZIECI
Ceny miejsc dla dzieci 20 gr.

KINO-TEATR
POWSZECHNEJ
Spółdzielni
SPOŻYWCÓW
Sienkiewicza 40.
Początek seansów w dni powszednie o godz. 4 pp., w soboty, niedziele i święta o godz. 12 Ostatni seans o godzinie 10 w. Na pierwszy seans ceny miejsc po 60 gr.
Ceny miejsc w dni powszednie: I m. zł. 1.30 II m. 1 zł., III m. 75 gr. W niedziele i święta I m. zł. 1.50, II m. zł. 1.25, III m. 90 gr.

Ostatnie 4 dni t. j. do środy 1 kwietnia włącznie
Najpotężniejsze arcydzieło świata, realizacji genialnego Cecila B. de Mille'a p. t.
„Król Królów”
Niebywała potęga wrażeń!
Niezwykła bogata oprawa muzyczna pod batutą C. KANTORA
Na pierwszy seans ceny wszystkich miejsc po 40 i 60 groszy

NASTĘPNY ŚWIĄTECZNY
PROGRAM PODWÓJNY
I-szy OBRAZ
Tajemnica Skrzynki pocztowej
II-gi OBRAZ
„Biały Kapitan”